

Національний фармацевтичний університет
Кафедра хімії природних сполук

Загальна характеристика дубильних речовин.
ЛР і ЛРС, що містять
ДУБІЛЬНІ РЕЧОВИНИ

**Лектори: проф. Кисличенко В.С., проф. Комісаренко А.М.,
доц. Новосел О.М., доц. Омельченко З.І., доц. Король В.В.,
доц. Бурда Н.Є., доц. Попик А.І.**

План

1. Визначення поняття «дубильні речовини».
2. Класифікація дубильних речовин.
3. Фізико-хімічні властивості дубильних речовин.
4. Виділення дубильних речовин з ЛРС.
5. Методи ідентифікації дубильних речовин в ЛРС.
6. Методи кількісного визначення дубильних речовин в ЛРС.
7. Фармакологічна дія дубильних речовин.
8. Характеристика ЛР і ЛРС, що містять дубильні речовини.

Актуальність

В останні роки зростає попит на препарати рослинного походження, особливо ця тенденція спостерігається для препаратів, що містять у своєму складі дубильні речовини. ДФУ рекомендує використовувати ЛРС, що містить дубильні речовини, в якості протизапальних, гемостатичних, в'яжучих засобів. Тому рослини, які мають у своєму хімічному складі таніди, можуть слугувати новим джерелом для одержання сучасних препаратів.

Питання до самопідготовки

1. Дайте визначення поняття «дубильні речовини» як групи біологічно активних речовин. На чому основані дубильні властивості танінів?
2. Наведіть класифікацію дубильних речовин.
3. Напишіть формули: пірогалолу, пірокатехіну, галової, елагової, гексагідроксидифенової, м-дигалової, полігалової кислот, катехіну, лейкоантоціанідину, стільбену, галотаніну, катехінгалату.
4. Охарактеризуйте фізико-хімічні властивості дубильних речовин.
5. Охарактеризуйте методи виділення з рослинної сировини та очистки дубильних речовин.
6. Охарактеризуйте якісні реакції виявлення дубильних речовин.
7. Охарактеризуйте методи кількісного визначення дубильних речовин в ЛРС і препаратах.
8. Охарактеризуйте види фармакологічної активності дубильних речовин.
9. ЛР, ЛРС, родини, які містять дубильні речовини.

Список рекомендованої літератури

1. Фармакопея України / Держ. п-во “Науково-експертний фармакопейний центр”. – 1-е вид., 3 допов. – Х. : Держ. п-во “Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів”, 2009. – 280 с.
2. Державна Фармакопея України / Держ. п-во “Науково-експертний фармакопейний центр”. – 1-е вид., 2 допов. – Х. : Держ. п-во “Науково-експертний фармакопейний центр”, 2008. – 620 с.
3. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 1-е вид. – Доповнення 4. – Харків: «Державне підприємство Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2011. – 540 с.
4. Державний формуляр лікарських засобів / МОЗ України, Державний фармакологічний центр ; за ред. В.Т.Чумака. – К.: Моріон, 2009. – вип..1. – 1160с.
5. Кобзар А.Я. Фармакогнозія в медицині. – К.:б.в., 2004. – 476 с.
6. Ковальов В.М., Павлій О.І., Ісакова Т.І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / За ред. проф. В.М. Ковальова. – Харків: Прапор, вид-во НФаУ, 2000.-704 с.
7. Ластухін Ю.О. Хімія природних органічних сполук: Навч. посібник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2005. – 560с.
8. Лекарственное растительное сырье. Фармакогнозия: учебное пособие / под ред. Г.П.Яковлева и К.Ф.Блиновой. – СПб.: СпецЛит, 2004. – 765 с.
9. Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. Фармакогнозия: учебное пособие / под ред. Г.П.Яковлева. – СПб.: СпецЛит, 2006. – 845 с.
10. Лікарські рослини / Лихочвор В.В., Борисюк В.С., Дубковецький С.В. та ін. – Львів: Українські технології, 2003. – 265с.
11. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник / За ред. А.М.Гродзінського. - Київ: вид. Українська енциклопедія, 1992.- 544с.
12. Машковский М.Д. Лекарственные средства. – 15-е изд., перераб. и доп. – М.: ООО «Издательство Новая Волна», 2005. – 1200 с.
13. Практикум по фармакогнозии: Учеб.пособие для студентов вузов / В.Н.Ковалев, Н.В.Попова, В.С.Кисличенко и др. – Х.: Изд-во НФаУ; Золотые страницы, 2003. – 512 с.